

ROZDZIAŁ I.

TURYSTYKA UZDROWISKOWA, JEJ CECHY I ZNACZENIE

Wraz z postępem naukowym, technologicznym czy procesami urbanizacji, mamy do czynienia na całym świecie z ich skutkami pozytywnymi i negatywnymi dla zdrowia ludzkiego. Coraz częściej można zauważyć spadek wydolności organizmu człowieka, co skutkuje pogorszeniem się najważniejszych systemów podtrzymujących życie. Obserwuje się zwiększenie częstości występowania, a także pojawienia się nowych, niebezpiecznych chorób. Wzrosło obciążenie stresem, częściej występuje zmęczenie fizyczne i psychiczne.

W odpowiedzi na coraz większą ilość problemów zdrowotnych, częściej wspomina się o właściwym stylu czy trybie życia. Integralną częścią nowoczesnego systemu wartości jest dbanie o zdrowie. Nowe tendencje powodują szybki rozwój turystyki uzdrowiskowej na świecie. Według Światowej Organizacji Turystyki UNWTO¹ ozdrowienie i profilaktyka zdrowia są jednymi z najważniejszych motywacji turystycznych. W ciągu ostatnich 15 lat, liczba podróży z tytułu leczenia na świecie wzrosła o 10%. Dziś, usługi związane z leczeniem i odnową sił witalnych mają charakter globalny, a rynek turystyki uzdrowiskowej aktywnie się rozwija.²

Turystyka uzdrowiskowa obejmuje wyjazdy związane z kuracją sanatoryjną, rehabilitacyjną i leczeniem uzdrowiskowym. Mogą być one powiązane z zabiegami przyrodolecznymi świadczonymi na podstawie konsultacji lekarza uzdrowiskowego. Do tradycyjnych form turystyki zdrowotnej należą pobyty w uzdrowiskach, a także nowe formy, które można podzielić na dwie grupy³:

- usługi wspomagające dbałość o ciało i zabiegi relaksujące,
- zabiegi koncentrujące się na aspektach duchowych.

Bardzo często stosuje się pojęcia turystyki zdrowotnej, uzdrowiskowej, medycznej, spa i wellness, jako synonimiczne. Trzeba jednak podkreślić, że takie eksplikatywne podejście wielu przedstawicieli różnych nauk, może wynikać z faktu, iż dopiero od niedawna prowadzone są badania empiryczne z zakresu tej formy turystyki.

¹ W. Gaworecki, Turystyka, PWE, Warszawa 2000, s. 39.

² Tamże, s. 40

³ M. Januszewska, Znaczenie produktu uzdrowiskowego w rozwoju turystyki w Polsce, Markowe produkty turystyczne, Fundacja na rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin-Niechorze 2004, s. 219.

Należy zatem uznać, że pojęcie turystyki medycznej jest jeszcze niestabilne.⁴ Jak słusznie zwrócili uwagę N. Lunt i P. Carrera, niektórzy badacze uważają turystykę zdrowotną i medyczną za takie samo zjawisko, choć w różny sposób je akcentują.

W literaturze można spotkać się z podejściem, które traktuje turystykę medyczną, jako:

- obowiązkowy punkt wakacyjnego programu wyjazdu turystycznego (powiązany z turystyką wypoczynkową);
- tożsame z pojęciem globalnej opieki zdrowotnej (ang. global healthcare).

Tym samym turystyka medyczna nie odnosi się do opieki w przypadku zagrożenia zdrowia podczas pobytu pacjenta za granicą, lecz do głównego motywu wyjazdu - aspektu medycznego.

Głównym odbiorcą turystyki uzdrowiskowej jest osoba, która przyjeżdża do uzdrowiska w celach leczniczych i pozostaje pod sanatoryjną opieką lekarską. Osobę taką nazywa się turystą uzdrowiskowym. Stosuje się również określenia kuracjusz lub pacjent. Należy zauważyć, że pojęcia turysty, pacjenta i kuracjusza nie są tożsame. Nie każdy turysta przybywający do miejscowości uzdrowiskowej w ramach odnowy oraz wzmocnienia sił i zdrowia jest kuracjuszem. Można tak opisać osobę przebywającą w uzdrowisku i będącą pod stałą kontrolą lekarza.⁵

Bardziej uniwersalna definicja wskazuje, że turyści uzdrowiskowi to wszystkie osoby przebywające na obszarze uznanym za uzdrowisko, który nie jest ich miejscem stałego pobytu. Czas trwania takiego pobytu to, co najmniej siedem dni, ale nie dłużej niż rok.⁶

Trendy w turystyce uzdrowiskowej wiążą się głównie z motywami wyboru miejsca pobytu przez kuracjusza i turystę. Motywom poprawy zdrowia oraz wypoczynku towarzyszą aspekty poznawcze i edukacyjne. Jest to zwłaszcza istotne w przypadku turysty komercyjnego, który dysponuje dużą ilością wolnego czasu oraz znacznymi środkami finansowymi. Widoczne podniesienie atrakcyjności pakietu pobytu w uzdrowisku powinno być skutkiem współpracy wielu podmiotów z branży uzdrowiskowej i turystycznej, a przede wszystkim władz samorządu terytorialnego.⁷

Produkt turystyki uzdrowiskowej tworzą przede wszystkim walory środowiska naturalnego (surowce naturalne, klimat, krajobraz), a także atrakcje kulturowe i społeczne, infrastruktura turystyczna oraz usługi hotelarskie, gastronomiczne, transportowe z zakresu

⁴ A. Jasińska, W jaki sposób określić pojęcie turystyki medycznej, In Analiza, opinie, Porady, Turystyka medyczna on 10/01/2013.

⁵ G. Gołębowski, Rozwój usług turystycznych u progu XXI wieku, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Poznań, 1999 rok, s. 93.

⁶ Tamże, s. 94.

⁷ A. Lewandowska, Turystyka uzdrowiskowa, Uniwersytet Szczeciński Szczecin, 2007, s. 55.

Nasz e-mail: prace@edutalent.pl

Nasz telefon: 534-020-558

rekreacji ruchowej o charakterze profilaktycznym i leczniczym. Produkt uzdrowiskowy jest zbiorem dóbr i usług, z których turyści w uzdrowisku korzystają, i które są dla nich szczególnym przedmiotem zainteresowania. Często ten sam obszar może oferować kilka produktów skierowanych do różnych grup odbiorców, a kluczowym problemem staje się właściwy dobór ich asortymentu.⁸

⁸ A. Hadzik, Ceny w polskich uzdrowiskach, Wiadomości turystyczne, 2003 nr 35, s. 4.